t

DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas lietuvių kalba	Dalyko (modulio) pavadinimas anglų kalba	Kodas
Genocidai. Kaip atpažinti ir suprasti?	**Genocides. How to recognize and understand?**	

Anotacija
Modulyje nagrinėjami genocidai ir į juos atvedę reiškiniai. Analizuojamos temai aktualios sąvokos, jų atsiradimas, taikymas istoriniame, teisiniame ir viešajame diskursuose. Pristatomos įvairios netolerancijos formos, analizuojamos jų priežastys bei ryšys su aptariamais genocidų atvejais, siekiant parodyti skirtingas jų priežastis, eigą, teisinį ir etinį traktavimą. Modulio metu ugdomos vertybinės nuostatos, kritinis mąstymas bei gebėjimas atpažinti ir analizuoti genocidus ir kitas nepakantos formas, juos suprasti istoriniame ir moraliniame kontekstuose.

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: prof. dr. Jurgita Verbickienė **Kiti:** doc.dr. Dovilė Troskovaitė	Istorijos fakultetas, Istorijos teorijos ir kultūros istorijos katedra, Universiteto g. 7, Vilnius 2027

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) lygmuo	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	-	Bendrųjų universitetinių studijų

Įgyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	Pavasario semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra	**Gretutiniai reikalavimai (jei yra):** nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130 val.	48 val.	82 val.

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos
Modulio tikslas – suteikti studentams sisteminių žinių apie genocidus, jų istorines, politines, socialines ir ideologines prielaidas, eigą bei pasekmes, ugdyti gebėjimą atpažinti, analizuoti ir kritiškai vertinti su genocidais susijusias sąvokas, reiškinius bei jų interpretacijas istoriniame, teisiniame ir viešajame diskursuose. Siekiama ugdyti studentų gebėjimą suprasti istorinių procesų įtaką dabarčiai, identifikuoti šiuolaikinėje visuomenėje paplitusių nuostatų, požiūrių ir stereotipinių vertinimų istorines ištakas, atskleisti jų sąsajas su genocidų istorija ir atmintimi. Moduliu taip pat siekiama ugdyti kritinį mąstymą, istorinį sąmoningumą, gebėjimą atpažinti netolerancijos, diskriminacijos, dehumanizacijos ir neapykantos kurstymo apraiškas bei formuoti žmogaus teisių, pagarbos žmogaus orumui ir demokratinių vertybių principais grindžiamas nuostatas.

Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Studentai gebės: - įvardinti ir apibūdinti sąvokas bei reiškinius, susijusius su genocidų vykdymu ir teisiniu bei moraliniu vertinimu.	Auditorinės paskaitos, nurodytos literatūros studijavimas, etinių ir vertybinių klausimų aptarimas.	Testas ir užduotys, seminarinių užduočių atlikimas (argumentuotos nuomonės formulavimas ir Pristatymas, kritinis pateiktų pavyzdžių vertinimas)
- nurodyti genocidų priežastis ir susieti jas su istoriniu kontekstu ir konkrečiomis netolerancijos formomis.	Auditorinės paskaitos, seminarų užduočių atlikimas, nurodytos literatūros ir vaizdinės medžiagos studijavimas.	
- suprasti ir įvertinti visuomenių etninę ir kultūrinę įvairovę istorinėje perspektyvoje.	Seminarai, nurodytos literatūros ir vaizdinės medžiagos studijavimas.	Seminarinių užduočių atlikimas (argumentuotos nuomonės formulavimas ir pristatymas, kritinis pateiktų pavyzdžių vertinimas).

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	**Visas kontaktinis darbas**	**Savarankiškas darbas**	**Užduotys**
1. Įvadas – kurso ir studijų formų pristatymas, užduočių suformulavimas ir aptarimas. (prof. J. Verbickienė, doc. D. Troskovaitė)	2						**2**		
2. Sąvokos ir sampratos: netolerancija, segregacija, stereotipai. (prof. J. Verbickienė)	6						**6**	**4**	Literatūros studijavimas (4).
3. **Seminaras:** Gerosios ir blogosios praktikos netolerancijai atpažinti ir įveikti. (prof. J. Verbickienė, doc. D. Troskovaitė)			2				**2**	**6**	Seminarinių užduočių atlikimas.
4. Sąvokos ir sampratos: antijudaizmas, antisemitizmas, antižydiškas išpuolis. (prof. J. Verbickienė)	6						**6**	**6**	Literatūros studijavimas (3). Enciklikos (šaltinio) studijavimas (9).
5. Sąvokos ir sampratos: rasizmas, etninis valymas, genocidas. (prof. J. Verbickienė)	6						**6**	**6**	Literatūros studijavimas (11). Teisės šaltinių ir literatūros studijavimas (2, 10).
6. **Seminaras**: Antisemitiniai stereotipai tarp mūsų. (prof. J. Verbickienė, doc. D. Troskovaitė)			2				**2**	**6**	Seminarinių užduočių atlikimas.
Genocidai ir jų pripažinimo klausimas: armėnai, ukrainiečiai, lietuviai, bosniai, romai.	10						10	**12**	Literatūros studijavimas (12).

(doc. D. Troskovaitė)									Literatūros studijavimas (6), dokumentinių filmų (3 ir 4) peržiūra. Literatūros studijavimas (7), dokumentinių filmų (5 ir 6) peržiūra.
7. **Seminaras:** Ruandos genocidas. Filmo „Ruandos viešbutis“ (rež. T. George, 2004) analizė ir aptarimas (prof. J. Verbickienė, doc. D. Troskovaitė)			2				**2**	**6**	Pasirengimas seminarui pagal pateiktą medžiagą, seminarų užduočių atlikimas, papildomų dokumentinių filmų peržiūra (1 ir 2).
8. Nacionalsocializmas, III Reicho visuomenės „tobulinimo“ praktikos ir Holokaustas. (prof. J. Verbickienė)	4						6	**14**	Literatūros studijavimas (1) Literatūros studijavimas (5, 8)
9. **Seminaras**: Kodėl sunku suprasti ir pripažinti Holokaustą? Lietuvos visuomenės atvejis (prof. J. Verbickienė, doc. D. Troskovaitė)			2				2	**6**	Seminarinių užduočių atlikimas.
10. Konsultacija (prof. J. Verbickienė, doc. D. Troskovaitė)		2					2	**2**	Pasirengimas konsultacijai: identifikuoti turimas su modulio tema susijusias spragas, pasiruošti modulio aptarimui.
11. Tematinio tinklalaidė, vaizdo sprendinių ar animacijos pristatymas ir aptarimas auditorijoje (prof. J. Verbickienė, doc. D. Troskovaitė)	2						**2**	**14**	Pasirengimas pristatymui auditorijoje
12. Atviras testas raštu auditorijoje ir jo aptarimas (prof. J. Verbickienė, doc. D. Troskovaitė)	2								Pasirengimas testui
Iš viso	**38**	**2**	**8**				**48**	**82**	

Vertinimo strategija	**Svoris proc.**	**Atsiskaitymo laikas**	**Vertinimo kriterijai**
Atviras testas raštu auditorijoje ir jo aptarimas	50	Semestro pabaigoje	Atsakymai į atviro testo klausimus ir užduotis raštu auditorijoje ir aptarimas. Egzamino metu vertinama: studento/ės gebėjimas perteikti bazines su tema susijusias žinias, privalomos literatūros įsisavinimas, mokėjimas lyginti ir analizuoti dalyko metu pateiktą medžiagą, matyti procesų ir reiškinių sąsajas ir/ar skirtumus, išskirti ir apibūdinti aktualias netolerancijos formas. Testą sudaro 10 atvirų skirtingo sudėtingumo klausimų ir užduočių, kuriais tikrinamas: su modulio problematika susijusių definicijų ir reiškinių turinio žinojimas, dabartinės ir istorinės netolerancijos formų ir jų raiškos išmanymas, reiškinių lyginimas ir/ar jų dinamikos supratimas, mąstymo

			kritiškumas ir konstruktyvus netolerancijos formų identifikavimas ir vertinimas. **10-9 balų**: studentas/ė puikiai žino ir supranta studijuojamą temą, geba savarankiškai prieiti prie išvadų, remiasi dėstytojo/s nurodyta, taip pat papildoma medžiaga (literatūra, dokumentiniai ir meniniai filmai) esama akivaizdaus ir aiškiai argumentuoto kritinio mąstymo. **8-7 balai**: studentas/ė žino ir gerai supranta studijuojamą temą, susipažinęs su privaloma literatūra, nuosekliai prieina prie išvadų, demonstruoja kritinį mąstymą ar aiškias jo užuomazgas. **6-5 balai**: demonstruojamos paviršutiniškos žinios, menkas privalomos literatūros žinojimas, siauras vieno ar kelių aspektų išmanymas nesugebant jų susieti į visumą, stokojama kritinio mąstymo. Studentas/ė demonstruoja slenkstines modulio temos žinias. **1-4 balai**: modulio medžiaga yra neįsisavinta, studentas/ė neturi nuomonės aptariamais klausimais, nepagrindžia jos privaloma literatūra, nėra su ja susipažinęs, nedemonstruoja slenkstinių žinių.
Darbas seminarų metu	30	Semestro metu	Priklausomai nuo modulį pasirinkusių studentų skaičiaus seminarai vyksta srautais. Dalyvavimas seminaruose ir seminarų užduočių atlikimas yra privalomas ir vertinamas balais kiekvieno seminaro metu. Studentas/ė atsiskaito už visus (100 proc.) seminarus, negalintiems juose dalyvauti dėl pateisinamų priežasčių semestro metu yra skiriamas papildomas iš anksto numatytas laikas (semestro pabaigoje, prieš egzaminą) individualiems ar grupiniams atsiskaitymams (priklausomai nuo užduočių neatlikusių studentų/čių skaičiaus). Seminaruose vertinamas įsigilinimas į temą, atliktų užduočių kokybė, motyvuotos nuomonės išsakymas, kritinis ir konstruktyvus aptariamų reiškinių vertinimas, aktyvumas seminare: **10-9 balų**: studentas/ė įsigilinęs į pateiktą literatūrą ir seminarines užduotis, ne tik puikiai žino ir supranta studijuojamą temą, bet ir savarankiškai formuluoja išvadas, yra pilnai įsisavinęs/usi paskaitų ir seminaro medžiagą; **8-7 balai**: studentas/ė žino ir gerai supranta pateiktą literatūrą ir seminarines užduotis, geba susieti atskirus temos aspektus, nuosekliai prieina prie išvadų; yra gerai įsisavinęs/usi paskaitų ir seminaro medžiagą; **6-5 balai**: paviršutiniškos žinios, menkai supranta literatūrą ir seminarines užduotis, nesugeba susieti temos aspektų į visumą ir menkai įsilieja į seminaro temos nagrinėjimą; yra paviršutiniškai įsisavinęs/usi seminaro medžiagą; **1-4 balai:** nesilaiko seminarų lankomumo reikalavimų ir/ arba visiškai neįsisavina seminaro medžiagos, neatlieka ar nesugeba atlikti paskirtų užduočių.
Tematinio tinklalaidės, vaizdo sprendinių ar animacijos pristatymas ir aptarimas auditorijoje	20	Semestro pabaigoje	Vertinamas gebėjimas įsigilinti į temą ir identifikuoti šiandienines ir istorines aktualijas, sukurti naratyvą ir jo argumentaciją, taip pat ugdomi mokslo populiarinimo įgūdžiai. Leidžiamas DI įrankių taikymas (deklaravimas privalomas) naratyvo vizualizacijoms sukurti. **10-9 balų**: studentas/ė įsigilinęs į pateiktą literatūrą, modulio medžiagą ir demonstruoja savarankiškumą ir kūrybingumą atliekant užduotis, ne tik puikiai žino ir supranta studijuojamą temą, bet ir savarankiškai formuluoja išvadas, yra pilnai įsisavinęs/usi paskaitų ir seminarų medžiagą, geba ją transformuoti mokslo populiarinimo formas;

			8-7 balai: studentas/ė žino ir gerai supranta pateiktą literatūrą ir suformuluotas užduotis, geba susieti atskirus temos aspektus, nuosekliai argumentuoja ir mato pasirinktos temos aktualumą; sukuria tinkamą mokslo populiarinimo naratyvą ir pasirenka tinkamas pristatymo formas; **6-5 balai**: paviršutiniškos žinios, menkai supranta literatūrą ir paviršutiniškai atlieka užduotį, nesugeba susieti temos aspektų į visumą ir menkai įsilieja į veiklas; yra paviršutiniškai įsisavinęs/usi modulio medžiagą ir susiduria su sunkumais ją perteikti mokslo populiarinimo forma; **1-4 balai:** nesilaiko užduoties atlikimo sąlygų, pasirenka etikos ir moralaus elgesio neatitinkantį naratyvą ar jo pristatymo sprendinius, neatlieka ar nesugeba atlikti paskirtų užduočių .

Autorius	**Leidimo metai**	**Pavadinimas**	**Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas**	**Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda**
Privalomoji literatūra				
(1) T. Snyder	2019	Juodžemis: Holokaustas kaip istorija ir perspėjimas		Kaunas : Jotema
(2) Ed. R. Gellately, B. Kiernan	2012	The Specter of Genocide. Mass Murder in Historical Perspective	p. 75-96 (Genocido priežastys), p. 307-324 (Genocidas Etiopijoje ir Kambodžoje), p. 325-338 (Genocidas Ruandoje)	https://www.cambridge.org/core/books/specter-of-genocide/88BF140CAA9688098EBFB19C4F3F2FC3
(3) W. P. Te Brake	2017	Religious War and Religious Peace in Early Modern Europe	p. 351-364	Cambridge: Cambridge University Press
(4) S. Jensen	2016	The Making of International Human Rights the 1960s: Decolonization, and the Reconstruction of Global Values	p. 48-68, 102-137, 209-236	Cambridge: Cambridge University Press https://doi.org/10.1017/CBO9781316282571
(5) H. Oosterhuis, Medicine,	1997	Male Bonding and Homosexuality	Vol. 32, No. 2 (Apr., 1997), pp. 187-205	Nazi Germany, Journal of Contemporary History, URL: https://www.jstor.org/stable/261240
(6) A. Ilie	2011	Holodomor, the Ukrainian Holocaust?	Vol. 11(1), pp. 137-154	Studia Politica: Romanian Political Science Review, . https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:0168-ssoar-445894
(7) William B. Woo	2001	Geographic Aspects of Genocide: A Comparison of Bosnia and Rwanda	Vol. 26, No. 1, (2001), pp. 57-75	Transactions of the Institute of British Geographers https://www.jstor.org/stable/623145

(8) Laurie Marhoefer	2016	Lesbianism, Transvestitism, and the Nazi State: A Microhistory of a Gestapo Investigation, 1939-1943	Vol. 121, No. 4 (OCTOBER 2016), pp. 1167-1195 (29 pages)	The American Historical Review, Published By: Oxford University Press https://www.jstor.org/stable/43955956
(9) Religinių santykių su judaizmu komisija	1998	Mes atsimename: Šoa apmąstymai		https://eis.katalikai.lt/vb/romos_kurija/popieziskosios_tarybos/kriksc-vienybes/1998-03-16_mes-atsimename-soa-apmastymas
(10) H. Earl	2013	Prosecuting Genocide before the Genocide Convention: Raphael Lemkin and the Nuremberg Trials, 1945 –1949	Journal of Genocide Research, 2013 Vol. 15, No. 3, 317–337, http://dx.doi.org/10.1080/14623528.2013.821225	https://web.p.ebscohost.com/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=0&sid=90d316a7-7814-4ce8-acc9-5086ba4b6c74%40redis
(11) T. McCarthy,	2009	Social Darwinism and White Supremacy	In Race, Empire, and the Idea of Human Development (pp. 69-95).	Cambridge: Cambridge University Press. doi:10.1017/CBO9780511814044.004
(12) D. Bloxham	2005	The Great Game of Genocide: Imperialism, Nationalism, and the Destruction of the Ottoman Armenians		https://oxford.universitypressscholarship.com/view/10.1093/acprof:oso/9780199273560.001.0001/acprof-9780199273560
Papildoma literatūra				
L. Rees	2021	Aušvicas: naciai ir "Galutinis sprendimas"		Vilnius : Kitos knygos
S. Sarcevičius, S. Stasiulis	2021	Nusikaltimų pėdsakai neišnyksta. Masinės žudynės Panerių miške 1941–1944		Vilnius: LII leidykla
D. M. Segesser, M. Gessler	2005	Raphael Lemkin and the International Debate on the Punishment of War Crimes (1919-1948), in: Journal of Genocide Research	Vol.7 (4)	https://www.researchgate.net/publication/233023779_Raphael_Lemkin_and_the_international_debate_on_the_punishment_of_war_crimes_1919-1948
V. Vareikis	2020	Holokausto prielaidos. Antisemitizmas Lietuvoje XIX a.–XX a. pirmoje pusėje, iš: Nacių okupacija: Holokaustas ir kiti nacių nusikaltimai 1941–1944 m.		https://www.komisija.lt/tyrimai/iii-naciu-okupacija-holokaustas-ir-kiti-naciu-nusikaltimai-1941-1944-m/
A. Fraser	2001	Čigonai		Vilnius: Tyto Alba
N. Kasatkina, T. Leončikas	2003	Lietuvos etninių grupių adaptacija: kontekstas ir eiga		Vilnius: Eurigmas
D. Fishman	2019	Knygų gelbėtojai Vilniaus gete: partizanai, poetai ir lenktynės su laiku gelbstint žydų kultūros vertybes nuo nacių		Vilnius: Baltų lankų leidyba

A. Bubnys	2021	Holokaustas Lietuvos provincijoje 1941 metais		Vilnius: Margi raštai

Peržiūrai skirta vaizdo medžiaga

Autorius	**Išleidimo data**	**Pavadinimas**	**Prieiga internete**
Dokumentiniai filmai (privaloma):			
(1)TRT World	2021	What Led to the Genocide in Rwanda?	https://www.youtube.com/watch?v=RphYwV91MN4
(2) In to the shadows (grupė)	2021	The Rwandan Genocide	https://www.youtube.com/watch?v=VccTvkAiksg
(3) rež. S. Nowitski, Y. Luhovy	2014	Harvest of Despair - The 1933 Ukrainian Holodomor Famine Genocide (Documentary)	https://www.youtube.com/watch?v=M_dnRA5NFhs
(4) rež. O. Gibelinda	2021	Holodomor Survivor Ganna Frontenko Shares Famine Story	https://www.youtube.com/watch?v=pzljf2hn-xo
(5) TRT world	2019	Surviving the Srebrenica Genocide	https://www.youtube.com/watch?v=INmdyl_47_A
(6) rež. S. Coulson and P. Finci	2018	Srebrenica Genocide: No Room For Denial	https://www.youtube.com/watch?v=Sq77TySTst0
Meniniai filmai (papildoma vaizdo medžiaga)			
Autorius	**Išleidimo data**	**Pavadinimas**	**Prieiga internete**
rež. J. Matulevičius	2021	Izaokas	Prašome naudotis jums prieinamomis legaliomis filmų peržiūros platformomis
rež. S. Spielberg	1993	Schindler list	Prašome naudotis jums prieinamomis legaliomis filmų peržiūros platformomis
rež. P. Pawlikowski	2013	Ida	Prašome naudotis jums prieinamomis legaliomis filmų peržiūros platformomis
rež. A. Arcady	2014	24 Jours: La vérité sur l'affaire Ilan Halimi/ 24 Days: The Truth about the Ilan Halimi Case	Prašome naudotis jums prieinamomis legaliomis filmų peržiūros platformomis